Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 199 (699) ♦ Середа, 20 жовтня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

ІНТЕЛЕКТ — ЦЕ ПРОБЛЕМА, АЛЕ ВРОЖАЙ ЗБЕРЕМО

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 19 жовтня

На цьому засіданні депутати затвердили орієнтовний графік роботи, затвердили А.Зленка міністром закордонних справ України, заслухали міністра сільського господарства і продовольства Ю.Карасика про заходи уряду щодо фінансування АПК і визначилися щодо безперечно головного питання цього пленарного тижня. Депутати вирішили обговорювати питання про стан та заходи із забезпечення національної безпеки України, а також Концепцію (основи політики) національної безпеки. Вирішено було в закритому режимі заслухати тільки питання блоку воєнної безпеки, які мають висвітлювати міністри оборони (В.Радецький), закордонних справ (А.Зленко), голови Служби безпеки (Є.Марчук), Держкомітету у справах охорони державного кордону (В.Губенко). З інших проблем нацбезпеки виступлять керівники практично всіх важливих міністерств і відомств держави, а останнім доповідь зробить Президент Л.Кравчук.

(Закінчення на 2-й стор.)

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Абзац з листа

Нині наше суспільство перебуває не лише в економічній та політичній кризі. Найнебезпечніше, на мою думку, його духовний занепад. Причин цьому багато. Але з цієї ситуації ми мусимо виходити якнайшвидше. Бо без культури, як це неодноразово засвідчила історія, нація — мертва.

Галина ЯРОШЕНКО.
Черкаси

Сімферопольському університету — 75

Університет в Криму народився з доброї волі професорів Києва, Москви, Санкт-Петербурга, які в роки громадянської війни втекли на півостров від червоного терору. Цими днями Сімферопольському університету виповнюється 75 років. На науково-практичній конференції з нагоди ювілею наголошувалося, що сьогодні університет став потужним освітянським центром Криму. Тут працюють 53 доктори наук, 278 — кандидатів, університетські стіни пам'ятають лекції Вернадського, братів Палладіних та інших світочів науки.

Репліка

Знову падають хрести

Як кричущий виклик національним силам України розцінив те, що сталося 10 жовтня цього року в місті Сватове на Луганщині, народний депутат України, голова правління Всеукраїнського товариства «Просвіта» П.Мовчан. «Мусимо вчасно рефлектувати на такі факти», — сказав він на прес-конференції, організованій «Просвітою» з приводу знищення хреста пам'яті жертвам голодомору, який встановили у Сватовому представники Руху, «Просвіти» й УНА в центрі міста, неподалік від братської могили.

Уже вночі з 9 на 10 жовтня невідомі злочинці зробили спробу спалити майже п'ятиметрової величини дубовий хрест, але дощ загасив полум'я. Вранці наступного дня, як було поінформовано журналістів на прес-конференції, до почорнілого хреста під'їхав голова міськвиконкому С.Родюшкін у супроводі районних чиновників. Тут же він наказав робітникам комунгоспу знести хрест, але ті відмовилися. Тоді голова сам узявся за сокиру...

Міські власті мотивують свої дії тим, що організатори вшанування пам'яті жертв голодомору не виконали їх рішення: встановили хрест не на кладовищі, а в центрі міста, біля пам'ятника воїнам-визволителям. Але то, на думку просвітян, тільки формальна «зачіпка». Причина — інша. Адже в Сватовому ті, хто сьогодні при владі, і тепер стоять на тому, що «здесь никогда не было украинцев, а голода — тем более».

Роман ВАТРИЧ.

Продиктовано в номер

Громадськість хоче знати все і вчасно

Питання подальшої роботи Мережі ядерних новин Європейського ядерного товариства в нашій державі на наступний рік обговорювалося на спеціальному семінарі у Києві. У ньому взяли участь виконавчий директор цієї міжнародної організації доктор Петер Фойц і спеціалісти Державного комітету України з ядерної й радіаційної безпеки. На семінарі йшлося про налагодження тіснішої взаємодії для кращого інформування громадськості і розповсюдження в різних регіонах світу об'єктивної інформації про стан ядерно-енергетичного комплексу нашої країни.

У Криму горить ліс

Він загорівся минулого четверга в урочищі Лопата, поблизу Ялти. І коли приїхали пожежні автомобілі, полум'я вже охопило значну площу. Спеціалісти стверджують, що ліс ніхто не підпалював. Просто на південному узбережжі півострова стоїть надзвичайно тепла, сонячна погода, температура повітря сягає 23-27 градусів. Такої погоди тут у жовтневі дні не було з 1921 року.

Уже згоріло понад 150 гектарів цінних порід дерев. Сморід пожежі проникає у квартири ялтинців. Порушено екологічний баланс курортного міста. До гасіння пожежі приєдналися військові підрозділи, десятки вертольотів, з Києва прибув спеціальний літак. А полум'я продовжує палахкотіти, з'їдаючи нові й нові гектари лісу. Створено Кримський республіканський штаб для боротьби зі стихією, який очолив перший заступник Голови Ради міністрів Криму Вячеслав Юров. Вчора до жителів міста і відпочивальників звернувся по допомогу Ялтинський міськвиконком: їх закликають копати протипожежні рови, щоб хоч до якоїсь міри зупинити пожежу.

Атака на дитячу «щитовидку»

Науковці Дніпропетровського медінституту під керівництвом професора Гербільського, щойно обраного дійсним членом Британського ендокринологічного товариства, провели екологічні моніторинги міста. З'ясувалося, що майже половина місцевих дітей страждає на патологію щитовидної залози. Цілком ймовірним наслідком цієї хвороби є кретинізм. «Усе це квіточки, — вважає професор. — А які зав'яжуться ягідки — ніхто не знає».

В європейській сім'ї

У Мюнхені триває музичний фестиваль «Ойропомузікале», який проходить під егідою Комісії Європейських Співтовариств. Протягом жовтня у цьому баварському місті відбуватимуться концерти симфонічних оркестрів з 31 країни континенту. Україну репрезентує Новий симфонічний оркестр з Києва.

Польовий стан

Цукор є — цукру немає

За великим хлібом на Полтавщину прийшов і великий цукор. Урожай багатий і вже практично зібраний з поля. Але чому ми ускладнюємо і без того нерадісне життя? На цукроварнях області вже вироблено понад 150 тисяч тонн цукру з нового урожаю. Сировини ще є на 2—3 місяці роботи, а в магазинах цукру немає. Торгівля, колективні сільськогосподарські підприємства не можуть його викупити. Немає грошей, агропромбанк «Україна» фактично збанкрутів. Чому? Як на простого трудівника, то це проблема влади, економістів, політиків, а йому віддай те, що він заробив. Така філософія нашого життя. Реального, сьогоднішнього.

На знімках: на полях колективного сільськогосподарського підприємства імені Леніна Новосанжарського району завершується збирання цукрових буряків; у голові КПС Володимира Таранепка хороший настрій, але і проблем не менше.

Григорій ГРИНЬ,
Павло ЗДОРОВИЛО (фото).

У Президії Верховної Ради України

18 жовтня відбулося засідання Президії Верховної Ради України. Обговорено питання організації подальшої роботи Верховної Ради, орієнтовний порядок розгляду питань на пленарних засіданнях 19—22 жовтня.

Серед першочергових передбачено розглянути в комплексі питання про стан та заходи по забезпеченню національної безпеки України та проект Закону про вибори народних депутатів України.

До орієнтовного порядку розгляду питань на пленарних засіданнях включено блок питань соціального спрямування, зокрема проект Закону про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту, який доопрацьовувався відповідно до рішення сьомої сесії, та проект Закону про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку. Передбачено розглянути і питання про внесення змін до постанови Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення».

Президія заслухала і взяла до відома інформацію Секретаріату Верховної Ради України про стан виконання постанов і доручень Верховної Ради України, її Президії та запитів народних депутатів. Вирішено надіслати інформацію Кабінету міністрів України, постійним комісіям Верховної Ради для відповідного реагування.

На засіданні Президії розглянуто ряд законопроектів, поданих Кабінетом міністрів та постійними комісіями Верховної Ради, деякі інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. С. Плющ.

Парламентська хроніка

ІНТЕЛЕКТ — ЦЕ ПРОБЛЕМА, АЛЕ ВРОЖАЙ ЗБЕРЕМО

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

А почалося засідання, як і очікувалося, з «розминки» щодо порядку денного. Але якоїсь особливої дискусії не виникло, бо розглянути запропоноване головне питання — нацбезпеки — по черзі і тривалий час вимагали і «ліві», і «праві». Частина депутатів, правда, спробувала затвердити такий порядок, щоб першим з грунтовною доповіддю виступив Президент Л. Кравчук, але той згодився тільки «узагальнювати» те, про що говоритимуть безпосередні виконавці. Було прийнято й ще одне важливе рішення — закрито говорити тільки про військові проблеми, а про решту — привселюдно. Бо ситуація в країні справді така: куди не кинь — скрізь проблеми, що загрожують національній безпеці. Що політика (невиразна й неостаточно сформована), що економіка (на межі кризового колапсу), що рівень життя людей (такий низький, що дискредитує саме поняття можливості існування в незалежній державі) — усе це національна безпека України, і відповідати за неї мають усі, але в першу чергу — керманичі, і ті, хто скрізь представляє нашу державу. Вони, виявляється, — теж проблема. А. Зленко, зокрема, охарактеризував рівень українського дипкорпусу як «не дуже високий» і дипломатично додав: «Національний інтелект з точки зору національної безпеки — це проблема». Усім стало зрозуміло, що міністр мав на увазі не інтелект, а його відсутність. Воно сьогодні й справді: ми дурні — бо бідні, а бідні — бо дурні...

Дещо оптимістичнішу нотку вніс Ю. Карасик, який не дуже твердо, але запевнив, що урожай цього року ми зберемо, і пальне для цього має бути. Але знову ж таки — в селі нові проблеми: не встиг Президент видати два укази про нові механізми розрахунків з сільськими товаровиробниками, що дуже нагадують натуральний обмін, а вже знайшлися дійові опоненти — заготорганізації і переробники не хочуть паритетного обміну. Тож і хочеться запитати в тих, хто гальмує збирання врожаю, по-перше, що вони збираються їсти взимку? По-друге, коли вони раптом чомусь відмовилися від їжі, то чи є в держави засоби змусити їх не садити на дієту весь народ?

Володимир СКАЧКО.

Інтерв'ю в кулуарах

Микола БІЛОБЛОЦЬКИЙ: Якщо вести мову про національну безпеку, то слід виходити з проблем, найбільш небезпечних: проблем соціального захисту населення. Негарантований державний захист інтересів населення має пряме відношення до безпеки. Дії і законодавчих, і виконавчих органів слід зосередити на вирішенні питань виходу з економічної та соціальної кризи. Адже ті законодавчі акти, які діють у галузі мінімальних зарплат і пенсій, не відповідають вимогам сьогоднішнього дня. Тому Верховній Раді слід проаналізувати ситуацію і внести відповідні пропозиції щодо її поліпшення. Адже соціальний захист населення — це питання моралі структур влади. І ми повинні підійти до нього з повною відповідальністю.

Левко ГОРОХІВСЬКИЙ: Нам представили концепцію Національної безпеки без зовнішньополітичного аспекту, хоча цей чинник важливіший за внутрішні. Є певні політичні сили, які дискредитують ідею державності — не тільки промовами, а й вчинками. Враховуючи події у Росії, для забезпечення національної безпеки слід посилити наші східні кордони, аби їх не переходили злочинні групи, щоб не було розкрадання національного добра, неврегульованої міграції. Слід також вдосконалити систему інформації. Приміром, Україна передає Росії частину озброєнь, але остання не повідомляє, як вона їх використовує. Якщо існує якийсь договір між Україною і Росією, ми маємо знати, як його виконує інша сторона — це має важливе значення для національної безпеки України.

Володимир САВЦОВ.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО ДЕНЬ АВТОМОБІЛІСТА

На підтримку ініціативи працівників автомобільного транспорту України **постановляю:**

Установити в Україні професійне свято працівників автомобільного транспорту — День автомобіліста, яке відзначати щорічно в останню неділю жовтня.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
13 жовтня 1993 року.

Розглядаються проблеми судноплавства

17 жовтня у Києві розпочала роботу конференція дунайських пароплавств, у якій беруть участь делегації з Австрії, Болгарії, Румунії, Словаччини, Угорщини, України, ФРН, Хорватії та Югославії, а також члени Дунайської міжурядової комісії та представники міжнародної транспортної організації «Інтерліхтер».

На конференції виступив Голова Верховної Ради України І. С. Плющ. Привітавши її учасників, він, зокрема, сказав:

— Я думаю, що проведення конференції в Україні, в її столиці — древньому Києві, символізує новий етап у розвитку вашого співробітництва, яке потрібне народам не тільки придунайських держав, а й інших країн Європи і світу.

Мені приємно зустрічатися з вами у першій українській акціонерній судноплавній компанії «Укррічфлот». Її президент Микола Антонович Славов вже коротко розповів про здобутки очолюваного ним колективу. Хочу лише підкреслити, що компанія «Укррічфлот» є піонером, першопрохідцем ринкових реформ в Україні.

Тобто той, хто стверджує, що в нашій країні не йдуть реформи, або не хоче їх помічати, або робить це навмисне. Адже характерним прикладом реформування форм власності та організації праці саме і є робота компанії «Укррічфлот». Два роки тому їй було нелегко робити перші кроки. А сьогодні приємно констатувати, що компанія вже нараховує 140 тисяч акціонерів. І незважаючи на великі складнощі, обумовлені подіями, що відбуваються в країнах колишньої Югославії, внаслідок чого колективу «Укррічфлоту» завдано збитків на суму понад 200 мільйонів доларів, все ж співвласники флотилії сьогодні ведуть справи так, що число акціонерів збільшується.

Гадаю, що на нинішній конференції будуть розглянуті проблеми судноплавства, взаємовигідного партнерства. Звичайно, ви обміняєтесь думками щодо своїх внутрішніх справ, своїх здобутків і запозичите один у одного найдешевший капітал, який образно називаємо обмін досвідом.

Ми будемо раді, якщо ви знайдете можливість ознайомитись з Києвом, з тим, як живуть кияни, громадяни України.

Хочу подякувати всім, хто сприяв становленню компанії «Укррічфлот». Допомагаючи їй, ви допомагаєте розбудові економіки України. Тільки створивши національну економіку, ми зможемо серйозно підвищити добробут нашого народу, і тоді поступово зникнуть проблеми, які сьогодні так стараються «висвітлити» політичні партії, громадські організації та ще деякі сили.

Хочу зауважити, що процесам, які відбуваються в Україні, як і в інших республіках колишнього Союзу та країнах Східної Європи, — альтернативи немає. Справа тільки в тому, як ми їх проведемо — з більшими чи меншими втратами.

Ваші дунайські компанії, шановні пані і панове, ваша робота, звичайно, має безпосереднє відношення до цих процесів. І було б добро, якби ваша конференція, в якій беруть участь представники дев'яти країн, прийняла звернення до Організації Об'єднаних Націй з проханням зробити все можливе, щоб Дунай став вільним, мирним, щоб Дунай ніс людям, які живуть у його басейні, народам придунайських країн мир і щастя.

ФОРМУВАТИ ПРЕСТИЖ ТВЕРЕЗОСТІ

У Києві завершив роботу триденний міжнародний семінар тверезницьких товариств «Схід — Захід», на якому обговорювалась роль неурядових організацій у підтримці Європейського плану дій по боротьбі з вживанням алкоголю.

На семінарі виступив перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець.

Він відзначив, що Україна, здобувши незалежність, зіткнулася з цілою низкою складних економічних і соціальних проблем, серед яких і погіршення алкогольної ситуації. Збільшується виробництво та вживання алкоголю, хлинули алкогольні напої з-за кордону, зростає самогоноваріння. Примножуються і народні страждання. Від хвороб, безпосередньо пов'язаних з пияцтвом, щороку вмирають тисячі людей, народжується чимало дітей, які мають відхилення в розумовому та фізичному розвитку. У стані сп'яніння скоюється значна частина злочинів, спричиняється майже третина дорожньо - транспортних пригод.

Пияцтво вкрай негативно впливає на продуктивність праці, веде до травматизму та аварій, руйнує сім'ї, калічить долі людей.

Державною програмою боротьби із злочинністю передбачено й заходи, спрямовані проти пияцтва. На жаль, поки що вони не дають належної віддачі. Справі шкодить, зокрема, відсутність державної монополії на виробництво та продаж алкогольних виробів, твердих правил їх продажу. Ті ж, що є, ігноруються без всякої загрози бути притягнутим за це до відповідальності.

В. В. Дурдинець підкреслив необхідність вироблення цілісної державної науково обгрунтованої програми боротьби за тверезість, яка має об'єднати зусилля державних структур, громадськості, школи, медицини, науки.

Успіх у зменшенні пияцтва може бути досягнутий не тільки і не стільки шляхом адміністративних заходів та обмежень, створенням відповідних законів, хоч без цього не обійтись. Потрібно піднімати загальну культуру наших людей, формувати у населення престиж тверезості, здорового способу життя.

Йшлося про важливість підвищення ролі народної освіти у вихованні тверезницьких переконань, добиватися, щоб починалося воно з дошкільного віку, продовжувалось цілеспрямовано і систематично у навчальних закладах усіх рівнів.

У трудових колективах також слід підтримувати та заохочувати людей, які ведуть тверезий спосіб життя.

Держава буде надавати всіляку підтримку Українському товариству тверезості та здоров'я, використовувати досвід, який набули тверезницькі організації усіх країн.

Усвідомлюємо, що, будуючи нову Україну, ми маємо сумлінно зберігати повну тверезість духу і тіла. Лише сильними, свідомими і тверезими ми зможемо повноправно увійти у сім'ю європейських націй, у світове співтовариство.

Прес-центр
Верховної Ради України

У постійних комісіях Верховної Ради

НАШІ ЗЛИДНІ — НИНІ І НАДАЛІ

Минулого понеділка відбулося розширене засідання Комісії Верховної Ради України у питаннях соціальної політики та праці. Розглядали два питання: «Про проект Концепції соціального забезпечення населення України» і «Про стан соціального захисту населення».

В інформації, яку зробив голова комісії М. Білоблоцький, зазначалося, що Кабінет міністрів, некомпетентно втрутившись у систему соціального захисту, вніс до неї ще більше недоліків, втратив контроль за виконанням рішень, прийнятих Верховною Радою, і власних декретів, нічого не зробив для того, щоб зупинити необгрунтоване зростання цін на основні товари народного споживання. Громадськість і Верховна Рада уже вкотре були введені в оману і поставлені перед фактом неконтрольованого цінового розгулу.

Так, за даними обстеження на 5 жовтня поточного року ціни на основні продовольчі товари — хліб, м'ясо, молокопродукти, овочі — зросли у 5—8 разів порівняно з серпнем і перевищили розрахункові у 3,7 раза. А встановлені з 1 вересня мінімальні розміри зарплати (20 тисяч карбованців) і пенсії (40 тисяч карбованців) не забезпечують навіть оплату мінімального продуктового кошика. Вартість його на 5 жовтня становила вже 109,2 тисячі карбованців. Розрахунки показують, що теперішня мінімальна зарплата в 11,7 раза нижча від вартості життєво необхідних витрат населення. Більше того, незадовільний фінансовий стан значної частини підприємств, брак коштів призвели до того, що людям невчасно виплачують заробітну плату, пенсії, стипендії, соціальні допомоги. Злидні обсіли майже дві третини населення нашої держави.

Комісія внесла до Президії Верховної Ради пропозиції щодо посилення соціального захисту населення.

Володимир ЧЕРКАС.

ТИСЯЧІ НЕЗАВЕРШЕНИХ ОБ'ЄКТІВ — МЕРТВИЙ КАПІТАЛ

Продати їх — означає пожвавити економіку. В чому затримка? Про ці та інші актуальні проблеми розмірковує міністр у справах будівництва і архітектури Юрій СЕРБІН

Будівельна галузь, як і вся економіка України, переживає тяжкі часи. І хоча темпи падіння виробництва порівняно з іншими галузями не такі великі (за 8 місяців цього року — 0,03 відсотка проти відповідного періоду 1992 року), все ж вони вельми істотні порівняно з 1989 роком, а за рядом показників, особливо у випуску основних будівельних матеріалів і конструкцій, уже наблизилися до рівня 1975 року. Істотно знизилися темпи введення виробничих потужностей, житла, об'єктів соцкультпобуту, зростають обсяги незавершеного будівництва, зменшується кількість працівників у будівельних, проектних та наукових організаціях, велика кількість організацій і підприємств — на межі банкрутства.

Це пов'язане насамперед із слабкою інвестиційною спроможністю замовників, зумовленою різким подорожчанням сировини, матеріалів, транспортних послуг, обладнання, енергоносіїв.

Негативні процеси в будівництві почалися не сьогодні. Для того, щоб зберегти галузь від розвалу, ми вживали різних заходів: наприклад, 1992 року через Верховну Раду було розв'язане питання про надання будівельним організаціям цільового пільгового кредиту в 15 млрд. крб., крім того, галузь отримала ще 9 млрд. крб. за рахунок загального кредиту для всієї промисловості. Наприкінці грудня 1992 року термін повернення цього кредиту було продовжено на весь 1993 рік.

Регулювання кошторисної вартості будівництва дало можливість, з одного боку, захистити будівельників від свавілля замовників, з другого боку, не дозволило і будівельникам самовільно завищувати ціни.

Наприклад, якщо в усьому народному господарстві індекс підвищення цін на матеріальні ресурси становив від 2500 до 30000 разів порівняно з 1984 роком, то у будівництві — 4000 разів. До речі, у тих країнах СНД, де відмовилися від будь-якого регулювання кошторисної вартості, будівельники дуже багато втратили. Волюнтаристський диктат державних та місцевих замовників, коли примушували будувати за старими цінами, що не відповідали рівневі інфляції, призвів до банкрутства будівельних організацій і до різкого скорочення кількості працівників.

Але кризові явища дедалі наростають. У держави немає коштів, щоб фінансувати будівництво навіть у скорочених обсягах. Наприклад, таку пріоритетну програму, як переселення людей з Чорнобильської зони, не буде виконано. Якщо за 8 місяців цього року, незважаючи на перебої у фінансуванні, постачанні палива, труб та деяких інших матеріалів, вдалося ввести садибних будинків в 1,5 раза, шкіл — у 2,3 раза, дитячих садків — в 2,9 раза більше, то нині почалося різке згортання будівельних робіт через те, що в бюджеті не вистачає коштів, а надходження коштів до фонду Чорнобиля не може відшкодувати подорожчання будівництва. Така ж ситуація і з будівництвом усіх інших об'єктів. Загальна заборгованість будівельникам уже становить майже 750 млрд. карбованців.

НОВІ МОТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ

За теперішніх умов старі методи, які допомагали галузі втриматися на плаву, стають малоефективні.

На наш погляд, один з першочергових напрямів розв'язання проблеми ефективності — приватизація незавершеного будівництва. Нині в країні будують або будували майже 57 тисяч об'єктів промислового призначення. (Це без об'єктів житла, соцкультпобуту, щодо яких узагалі немає статистики).

Водночас 9200 об'єктів законсервовано або термін їх будівництва перевищує нормативний більш як удвічі. Загальна вартість тільки цих об'єктів перевищує 140 трильйонів карбованців. Навіть якщо продати тільки третину цих об'єктів, то держава отримає понад 40 трильйонів карбованців, таких необхідних їй сьогодні. Але і це не головне, хоча цими коштами можна і сплатити за врожай, і провести інші термінові платежі. Або випустити в обіг цінні папери, створити стабілізаційний фонд для введення власної валюти.

Головне, на мій погляд, що фізична або юридична особа, котра придбає незавершену будівлю, віднайде кошти, щоб добудувати її, розташувати там конкурентоспроможні виробництва, що і буде тією структурною перебудовою нашої економіки, про яку ми так багато говоримо. Крім того, 2 млн. 100 тис. будівельників матимуть роботу, не беручи для цього жодної копійки з державного бюджету. Зрозуміло, що, ризикуючи такими великими коштами, підприємець схоче мати певні гарантії. Тому цей продаж недобудов потрібно робити разом із земельними ділянками, на яких вони розташовані. Для того, щоб це зробити, потрібна зміна чинного законодавства. Тому з ініціативи нашого міністерства робоча група під керівництвом колишнього віце-прем'єр-міністра В. Пинзеника розробила проект Закону «Про приватизацію незавершеного будівництва». А щоб спонукати замовника виставити і інші довгобуди на продаж, фахівці нашого міністерства розробили проект Закону «Про оподаткування незавершеного будівництва». Проекти цих законів були передані до Верховної Ради ще в червні цього року. На жаль, ні в Президії, ні в комісіях, яким було доручено їх розглянути, вони не дістали підтримки.

Є ще один шлях пошуку додаткових інвестицій — продаж незавершеного житла будівельникам. Це дозволить, по-перше, підвищити кількість введеного в експлуатацію житла, бо нині країна через брак коштів має не одну сотню недобудованих будинків, а по-друге, завантажити будівельні організації роботою, вкрай необхідною для всього населення країни. Взагалі, зміни в житловій політиці були одним з тих приводних пасів, що допомогли Сполученим Штатам Америки вийти з кризи 30-х років. Тому фахівці міністерства розробили проект Закону «Про житлову політику», який передано на розгляд Комісії Верховної Ради з питань будівництва і архітектури.

Безперечно, за нинішніх умов потрібен вихід наших будівельників за кордон, бо в колишньому СРСР участь України в експорті будівельних робіт і послуг обмежувалася залученням до роботи за кордоном робочих кадрів та постачанням обладнання. Такий стан справ і нині. Наприклад, деякі країни СНД, що їх комплектують обладнанням підприємства з України, здійснюють будівництво в 32 країнах світу за 400 закордонними контрактами. І валюта, звісна річ, як обходила, так і обходить Київ. Для ефективного використання експортного потенціалу Верховна Рада прийняла закон, який дозволяє будівельникам створювати об'єднання для будівництва за кордоном. Тепер при міністерстві створюється акціонерне товариство «Укрзакордонбуд», куди ввійшли провідні будівельні корпорації і концерни.

Будівельні та проектні організації одержали пропозиції на спорудження об'єктів від Росії, Туркменистану, Алжиру, Гвінеї, Монголії, країн Перської затоки, Судану, Аргентини, Тайваню та інших.

Зрозуміло, це ще тільки пропозиції, справа за тим, щоб з них зробити реальні контракти і розпочинати працювати. І тут постає проблема якості будівництва. Ми звикли казати: добре платіть нашим робітникам, і вони працюватимуть не гірше, аніж закордонні будівельники. На жаль, це не так. Ті будівельні організації, які вже працюють із закордонними замовниками, знають, що не більш як 30 відсотків наших робітників можуть під відповідним контролем високоякісно виконувати роботи. А враховуючи те, що останніми роками майже припинилася робота з підвищення кваліфікації (у деяких організаціях взагалі скорочено багато інженерних посад), то це питання потребує негайного розв'язання. Бо можуть настати часи, коли наших робітників взагалі не братимуть на роботу, і не тільки за кордон, а й тут, в Україні, куди приходять дедалі більше закордонних фірм. Та ми самі бачимо, з якою якістю зводяться наші будинки (хоча ця якість ніколи і не була висока). І якщо ми не змінимо цю атмосферу загальної безвідповідальності, то самі підпиляємо ту гілку, на якій сидимо.

Що робить міністерство для виправлення становища? Провадимо обов'язкове ліцензування проектних і будівельних організацій, сертифікацію продукції, відновлюємо щоквартальні перевірки якості введених об'єктів. Підготували ми й проект «Про матеріальну відповідальність підприємств, установ, організацій та об'єднань за правопорушення у сфері містобудування», що його нині розглядає Кабінет міністрів. До речі, Росія вже прийняла такий закон.

ПРИВАТИЗАЦІЯ — НЕ КАМПАНІЯ

Вище вже йшлося про те, що в країні значно зросла кількість «довгобудів», а тому і кількість додаткових інфляційних грошей, які ми «викидаємо» на внутрішній ринок. Отже, і тут потрібні заходи, які підвищили б відповідальність замовника (особливо державного) і підрядчика за використання державних коштів. До речі, навіть у такій ринковій країні, як Німеччина, для державних інвестицій діють обов'язкові умови укладання контрактів. А у нас взаємне амністування підрядчика і замовника досягло таких рівнів, що ні той, ні той не знає строків введення об'єкта, а договір перетворився на звичайнісінький папірець. Крім того, скасування в 1991 році сплати за готову будівельну продукцію стало істотним чинником зростання незавершеного будівництва. Тому нині підготовлені нові положення про контрактні відносини в будівництві і пропозиції щодо змін форм оплати. Ці документи були схвалені на Координаційній раді з питань будівництва, яка створена в республіці і до складу якої увійшли заступники голів обласних адміністрацій та керівники провідних корпорацій. Безумовно, підвищення відповідальності за освоєння державних капіталовкладень потребує і істотних пільг з боку держави, щоб зробити держзамовлення привабливим для будівельників.

Найважливішим етапом у роботі щодо створення мотивації до праці є процес приватизації, який розпочався в галузі. Хоча, на жаль, він поки що йде тільки шляхом створення колективних форм власності. Навряд чи це найефективніший напрям, та й темпи його незадовільні.

На цей час у будівництві приватизовано тільки 16 підприємств. Але ведеться приватизація ще 41 підприємства.

Звісно, цей процес складний. Неможливо при цьому допустити розриву технологічних зв'язків комплексної будівельної організації, коли йдуть до приватизації, наприклад, управління механізації, в яких основні засоби — крани, землерийна техніка, підйомники та інше, та залишають загальнобудівельні підрозділи, їх колективи без засобів до існування.

Цей процес не можна перетворювати на чергову кампанію, але нинішні темпи не можуть задовольнити нікого. На мій погляд, це відбувається через те, що у міністерств немає за законом реальних засобів впливу на цей процес. Усі права зосереджено у Фонді державного майна, і коли в плані приватизації записано, що потрібно приватизувати певну частину в будівельній галузі, то незрозуміло, хто ж буде контролювати цей процес. І тут потрібні істотні зміни в чинному законодавстві. Щоб галузеві міністерства мали права і відповідали за те, як провадиться приватизація.

СКІЛЬКИ ПОТРІБНО ТЕПЛА?

Енергетична криза зумовлює вжити термінових заходів щодо енергозбереження.

На розв'язання саме цих проблем спрямована галузева науково-технічна програма енергозбереження у будівництві і промисловості будівельних матеріалів. У її реалізації беруть участь понад 20 організацій, а передбачувана економія становить: електроенергії — 10 млн. кіловат-годин, палива — 1,3 млн. тонн на рік.

Слід зазначити, що серед першочергових завдань енергозбереження — перехід на нові, теплоефективні проекти для будівель. Сьогодні в розрахунку на один кв. м. загальної площі на теплозабезпечення житла в Україні витрачається в 1,2—1,5 раза більше енергоресурсів, аніж у США, і в 2—2,5 раза більше, ніж у Швеції, країні суто північній.

Розрахунки свідчать, що коли б в Україні рівень теплозахисту житлових будинків було доведено до середнього рівня західноєвропейських країн, тобто підвищено їхні теплозахисні характеристики на 20—25 відсотків, це дозволило б зменшити щорічне споживання паливно-енергетичних ресурсів на опалення житла на 15 млн. тонн умовного палива.

Отже, необхідно встановити нові, більш жорсткі нормативи рівня теплотехнічного захисту будинків і споруд масового будівництва.

Першочергові роботи щодо опрацювання нових теплотехнічних стандартів на грунті нового енергетичного підходу (з урахуванням витрат палива на виготовлення конструкцій та на опалення споруд на весь розрахунковий строк експлуатації) вже виконано на завдання міністерства і мають забезпечити підвищення термічного опору зовнішніх стін, покриттів і перекриттів у 2,5 раза, а вікон, балконних дверей — у 2 рази. Наприклад, відмова від одношарових панелей з великою об'ємною масою і перехід до використання шаруватих конструкцій, технічні вирішення яких уже проблено, дозволить одержати в розрахунку на 1 млн. квадратних метрів площі економію 10—12 тис. тонн умовного палива щорічно. До 40 відсотків тепловитрат у будинках можуть бути усунені за рахунок впровадження сучасних ефективних конструкцій вікон, вхідних і балконних дверей. Є й інші цікаві розробки і пропозиції.

Більше уваги має бути приділено і удосконаленню систем інженерної інфраструктури з точки зору енергозбереження.

Тут, як нам здається, дуже важливо, щоб будівельна програма енергозбереження ввійшла складовою частиною до національної програми «Екологічно чиста енергетика та ресурсозбережні технології».

Більш ефективному і прискореному впровадженню нових, у тому числі енергозберіжних, проектних і технологічних вирішень має слугувати підтримуване державою експериментальне будівництво, проект Положення про яке підготовлено і подано на затвердження уряду.

В одній статті важко назвати всі проблеми в будівництві — це і питання заробітної плати, і проблема відновлення майже повністю зношених будівельної техніки і обладнання наших заводів. Але ясно головне: без будівництва неможливе відродження економіки держави, і ми повинні все зробити, щоб це відродження почалося якнайраніше.

Продиктовано в номер

Депутати саморозпустилися

На черговій сесії Рокинівської селищної Ради народних депутатів Луцького району Волинської області місцеві депутати під час поіменного голосування вирішили саморозпуститися. Вони звернулися до Президії Верховної Ради України з проханням призначити вибори депутатів селищної Ради на 14 листопада 1993 року. За словами голови виконкому Рокинівської селищної Ради Миколи Демидовича, причина саморозпуску в тому, що депутати не можуть виконувати накази своїх виборців. Є загроза залишитися на зиму без теплозабезпечення, з боку районної та обласної Рад в цьому питанні — жодної підтримки.

Рух омолоджується

У Чернівцях створено молодіжну організацію Народного руху України. Як підкреслив її ватажок, представник буковинського студентства Роман Слюсарчук, вона стане «кузнею молодих кадрів для Руху, бо той уже давно потребує припливу свіжих сил». Рухівці Буковини не приховують того, що їхня молодіжна структура буде широко використана під час підготовки до майбутніх виборів.

Республіканці множаться

Міністерство юстиції Криму зареєструвало Республіканську партію Криму — партію «Республиканского движения Крыма». Згідно з програмою РПК — правоцентристська партія, що спирається на середні верстви кримчан. У партії припускається інститут співчуваючих, яким є «Республиканское движение Крыма». Республіканська партія Криму — третя партія, зареєстрована в Мінюсті автономної республіки за новим Законом Республіки Крим «Про об'єднання громадян». Перед цим свідоцтва про реєстрацію отримали Партія економічного відродження Криму (ПЕВК) і Комуністична партія Криму (КПК).

На лаві підсудних — газети

Порушено кримінальну справу проти двох чернівецьких незалежних часописів — «Объективной газеты» та «Плай романеск». Їм висувають звинувачення в антидержавницьких діях. 21 жовтня Першотравневий суд Чернівців розпочне розгляд цієї справи.

Торгуйте. Але цивілізовано

Представник Президента України в Чернівецькій області Іван Гнатишин видав розпорядження, за яким комерційні та підприємницькі структури зобов'язані продавати товар лише через касові апарати. Це поставить заслін зловживанням, масовим в області.

За образу — три мільйони

Представник Президента у Дубровицькому районі Рівненської області пан Геннадій Шевченко подав позов до суду на журналістів місцевої газети «Поліський маяк» Івана Артемовича і Сергія Коваленка. За публікацію матеріалів «Царські дарунки за державний кошт» і «Коли відсутні відданість, компетентність та совість», які, на думку пана Шевченка, завдали йому моральних збитків. Він має намір стягнути з кореспондентів три мільйони карбованців. Остаточну ціну честі й гідності районного керівника має визначити Сарненський районний суд, де йде слухання справи.

Вік молодості і проблем

Ювілеї

Одеській консерваторії — 80. З нагоди ювілею в театрі опери і балету 18 жовтня відбувся вечір-концерт, який засвідчив: і в такому віці можна бути молодим. Бо що не рік, то все нові і нові таланти приходять до цього вузу, аби з часом прославити українську чи й світову сцену. Як от Давид Ойстрах, Еміль Гілельс, Белла Руденко, Галина Олійниченко та інші відомі випускники консерваторії.

Під час ювілейних урочистостей лунають, однак, не тільки музика і спів, а й тривога за подальшу долю вузу. В консерваторії напів封аварійні приміщення, які вже давно не відповідають будь-яким нормам підготовки висококласних музикантів та вокалістів. Місцева влада давно вже обіцяє умови поліпшити, та будинки, що звільняються чи споруджуються, то під свої структури займає, то комерсантам продає.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Конгреси

Україна — космічна держава

44-й Міжнародний астронавтичний конгрес 14—24 жовтня працює у Ґратці (Австрія). У конгресі беруть участь 125 вчених, що представляють 45 космічних держав, зокрема й Україну, делегацію від якої очолив генеральний директор Національного космічного агентства України Володимир Горбулін. Попередньо Україна планувала виступити на секціях космічного транспортування, земного моніторингу, з проблем позаземних цивілізацій тощо. Можливо, укласти кілька міжнародних угод.

Але є ще одна істотна деталь: конгрес такою мірою престижний, що сама участь у ньому свідчить про авторитет космічної держави.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Конференції

Козацтво старшає?

Учора, 19 жовтня, у Кіровограді закінчилася міжнародна наукова конференція «Центральна Україна як історико-культурний феномен».

Увага міжнародної наукової громадськості до нинішньої Кіровоградщини не випадкова. Дедалі більше вчених схиляються до думки, що в усіх відомих культурах — від трипільської до козацької — Центральна Україна мала власне оригінальне обличчя і власну історичну долю. Зокрема козацтво, як свідчать польські хроніки, зародилося на островах річок Синюха та Південний Буг за 40—50 років до того, як воно з'явилося за Дніпровськими порогами.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

«Кар'єра» край кар'єру

Глина — його професія, хист, любов, філософія. Його мистецтвом захоплювалися відвідувачі виставок у багатьох країнах Європи й Америки. Таких майстрів народної майоліки можна на пальцях полічити. А тому і їдуть до Віти-Поштової, що на Київщині, до Якова Падалки не тільки з усієї України, а й з-за кордону. Подивитися на рукотворну красу, повчитися, дізнатися про лікувальні властивості глини та про історію гончарного промислу.

Привіз якось один археолог фрагменти глиняного горщика XI століття. Взявши до рук черепок, майстер одразу визначив: слобожанський. І вразив вченого, створивши точнісінько такий самий — і за товщиною черепка, і за формою вінець. Ніби і не минуло тих дев'ятьох віків для української гончарної традиції.

А Падалка ж — гончар з діда-прадіда. Прадід, Федот Романович, отримав 1887 року на кустарній виставці в Харкові срібну медаль. І сам граф Капніст збудував йому в Межиріччі (нині — Сумської області) хату. А все, що має правнук гончара — у хаті чи в майстерні — створене його руками (навіть гончарний круг й електропіч). В одній з кімнат — невеличкий музей. Чого тут тільки не побачиш! Декоративні вази й куманці, глечики й куришки, свічники й попільнички. Що не річ, то якась цікавинка чи й загадка. На одному з глечиків — напис: «Напийся — не облийся» (треба знати як за нього взятися, інакше обов'язково переллєш). А ось горщик: ззовні — латаний, а в середині — цілий. На ньому ще й написи: «Моя латка» та «Немає людини без вади». А скільки уяви та доброго гумору в казкових звірах і створіннях! Є тут і Лукаш з Мавкою, і чорт-сажотрус, і риба-химера, і сполоханий птах, і дракони. «І як Ви ото вигадуєте все? — запитую. — От Лісовик, скажімо. Його ж ніхто ніколи не бачив?» «А я, — каже, — уявив собі дерево — зрізав його хто, а, може, вломилося, і залишився пеньок. А від нього пішли молоді зелені пагінці — руки. Сонце припекло, вони й опустилися — довгі, не витримують. Отут пеньок мохом узявся — борода наче. Сучечок сухий — ніс. А отут — гоп! — та й шишка зверху впала.» От вам і весь секрет! У кожному витворі — душа закоханого язичника. «Глина — то не грязь, а диво природи. Вона співуча... Не матеріал, а жива пам'ять, незнищенна краса. І якщо ми полюбимо ту красиву квіточку, яка, як нам здається, помирає, але насправді живе вічно, бо то не є копія, а оригінал — отут істина Божа, отут наша молитва — до природи».

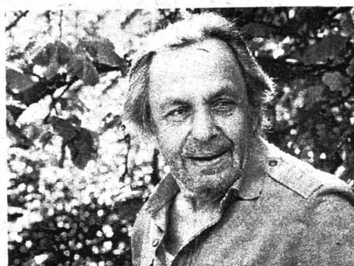
До Віти-Поштової переїхав ще 1951-го. Колись і тут була гончарня, саме біля глиняного кар'єру. Як вийшов на пенсію, задумав ліцей у селі заснувати. Щоб навчалися діти ремесел різних, передусім — гончарства. МП «Орбіта», яке взялося його побудувати, збанкрутувало. А кар'єр за рішенням сільради закрили — «пливе» грунт. Та рада й місцевої церкви проти: над самим кар'єром каплицю поставили. Добре, що відродили храм Божий. Та прикро, що, не народившись, гине храм мистецький. Місцева виконавча влада ані шукати компромісів, ані втручатися до конфлікту не бажає. «Кар'єру тут не буде, — сказала мені одна дуже відповідальна особа. — Люди не дозволять». Виходить, з-за кордону їдуть, а в рідному селі нікому не потрібна та глиняна казка?

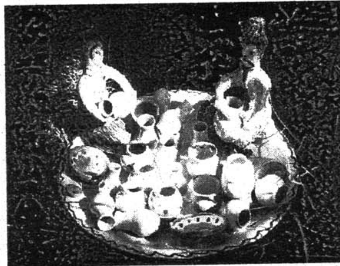
Односельці про Якова Івановича кажуть: «Мало йому все, гребе й гребе». А багатство те по всьому світові розкидане. Навіть у Парижі в штаб-квартирі ЮНЕСКО є керамічне панно, вкрите глазур'ю, виготовлене за його прописами. Та над усе дбає майстер, щоб не обірвався той одвічний ланцюжок, жили традиції. Щоб і через двісті років дорослий чийсь онук або син зміг повторити: «Зваріть, мамо, борщу у тому глечику, що за мене старший».

Ганна РОМАНЦОВА.

На знімку: майстер народної кераміки Яків Іванович Падалка; скульптурна композиція «Гончарі на базарі».

Фото Юрія ШКОДИ.

Старе — не забуте

Спортовець, воїн, патріот...

Уже втретє на Львівщині провадять дні українського спортовця (11-17 жовтня). І саме свято, і пов'язані з ним традиції фізичного, духовного, патріотичного виховання зародилися задовго до колишнього дня фізкультурника в колишньому Радянському Союзі. Галицькі спортовці дістали чудову підготовку для національно-визвольних змагань, як це засвідчив перебіг історичних подій. Цими днями у Львові відзначають 120-річчя від дня народження засновника спортивно-гімнастичного руху в Галичині професора Івана Боберського. Йому присвячено дводенну всеукраїнську наукову конференцію і урочистий вечір у Львівському оперному театрі. Спорт і патріотизм, спорт і армія, спорт і політика - ці проблеми у центрі уваги учасників свят.

Дні спортовця розпочалися окросом студентів і викладачів інституту фізкультури, а завершилися масовим культурно-спортивним святом у центрі міста.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Реалії

Наш паротяг — уперед лети?

На Івано-Франківській та Чернівецькій залізничних станціях знову чути гудки паротягів. З огляду на енергетичну кризу, керівництво Львівської залізниці розпорядилося використовувати для внутрішніх потреб локомотиви, що працювали на вугіллі і були свого часу законсервовані Міноборони колишнього СРСР у разі війни. Поки що ветерани-паротяги виконують маневрові роботи в Івано-Франківську, Коломиї та Чернівцях. Можливе їхнє використання на перевезенні народногосподарських вантажів. Добре, що є ще машиністи, котрі пам'ятають, як працювати на цих локомотивах.

Василь БАБУХ.

Коротко

Херсонське притягання

Паспортна служба області розпочала операцію з виявлення і послідовного виселення з Херсона іноземних громадян, котрі з різних причин ухиляються від виїзду на батьківщину. У місті від правоохоронців ховаються, за даними паспортистів, майже 400 громадян із В'єтнаму. Після того як минув строк їх робочого контракту з місцевим бавовняним комбінатом, в'єтнамці нелегально продовжують мешкати в сонячному місті, розгорнули торгівлю імпортними ганчірками на ринках.

Як повідомили на прес-конференції журналістам керівники УВС області, спокійна політична обстановка в Україні притягує іноземців. Скоротився також потік охочих виїхати з Херсона за кордон. Якщо торік налічувалося 15 тисяч еммігрантів, то нині ця цифра удвічі менша.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Отакої!

Боярка — той самий Манхеттен

Кажуть, що шлюби укладаються на небесах. Але православний обряд вінчання та плата за нього — речі цілком реальні. Так, у Боярці Київської області у місцевій церкві з пар, що вінчаються, староста бере додатково 2 долари... за право фотозйомки. Можна сплатити і в купонах — за курсом. Мимохідь згадується Висоцький: «Нет! И в церкви все не так...». Проте слова безпутного праведника духовним особам не указ. Інша річ — Божі заповіді!

Галина ЛИХОВА.

РАДИ ЗДАЮТЬСЯ. БЕЗ БОЮ

На зв'язку Москва

Події, що сталися після штурму «Білого дому», підтвердили прогнози більшості незалежних спостерігачів. Центр політичного життя не те щоб зовсім перемістився зі столиці на периферію, але активність суспільної боротьби саме в російській глибинці помітно зросла.

Перші коментарі міжнародних інформаційних агенцій після 4 жовтня містили неприховане побоювання відвертого саботажу рішень президентської влади, що остаточно перемогла в Москві, на місцях. Наші зарубіжні колеги грунтувалися на чітких логічних визначеннях дій політиків у цивілізованому суспільстві. Але багато хто з них не зміг або не захотів проаналізувати «нелогічну російську специфіку». Якщо після відомого телевиступу російського Президента 21 вересня багато які Ради на місцях вирішили або його не помітити, або стати щодо нього в опозицію, то з падінням Р.Хасбулатова і О.Руцького ті ж самі явні й приховані противники Б.Єльцина на місцях зрозуміли: запахло смаженим. Якщо вже віце-президент зі спікером «паряться на нарах», то голови меншого калібру запросто впадуть. Почався процес, якого керівник Радів Кузбасу А.Тулєєв, явний противник російського Президента, назвав так: «Ми підкорилися грубій силі».

Проте у цьому політичному формулюванні є своє лукавство. Багато хто з тих, які ще вчора відкидали указ №1400, сьогодні слухняно став на коліна, «визнав свої помилки». Інші Ради почали заявляти про саморозпуск, третіх просто було опечатано за розпорядженням держадміністрацій. Ось лише деякі факти, що надійшли на телетайп московського корпункту «Голосу України».

«Постановою глави адміністрації Омської області припинено діяльність Рад усіх рівней».

«Глава Вологодської міської адміністрації М.Подгорнов припинив діяльність облради».

«Депутати Верховної Ради Бурятії висловилися за дострокову ліквідацію свого парламенту».

І таких повідомлень чимало.

Звичайно, президентські намісники зараз активно зайняті ліквідацією Рад на місцях. Це йде в руслі указу Б.Єльцина і підтверджує його прагнення створити нову представницьку владу. Але чому все-таки багато які Ради закриваються зі своєї волі? Адже не лише тому, що бояться «грубої сили». Ні, вони злякалися самої демонстрації грубої сили. Начальники й начальнички на місцях, колишні партократи й так звані демократи в російській глибинці, генетично запрограмовані жити за вказівкою з Москви, після 4 жовтня зрозуміли: «там» усе змінилося, «там», у верхах, пішли в хід жорсткі заходи і розпорядження. Це вже не заклики Президента «давайте жити дружно», це — серйозно. І того, хто не хоче підкоритися, буде роздавлено цією машиною, котра дедалі більше набирає обертів.

Чи варто закидати російському Президентові і його команді? Відповідь однозначна — ні. Ради в Росії у теперішньому вигляді справді прийшли з комуністичного минулого. Вони, щоправда, ніколи не керували, а були ширмою при парткомах. Жорстока боротьба за владу у верхах російського керівництва призвела до того, що Ради, і насамперед місцеві, стали оплотом для формування цієї опозиції в глибинці. Залишаючись в ідеологічному силовому полі старої епохи, вони привели на світ нову форму боротьби за сфери влади з владою виконавчою. Було б дивно, коли б, змітаючи зі свого шляху противників реформ у Москві, Б.Єльцин зупинився перед «чисткою» в глибинці. Його дії цілком порівняні з жорстким ходом де Голля під час розправи з крайніми радикалами на благо французьких політичних і економічних реформ. Де Голль був послідовний до кінця. У Б.Єльцина зараз немає іншої альтернативи.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Фотофакт

СТОМЛЕНИЙ ДАХ СВІТУ

Якщо найвища вершина світу — на території твоєї держави, то це провидіння Боже чи його кара? Безперечно, мешканець рівнинної країни відповів би однозначно — то справді подарунок долі. Та дещо іншої думки у країні гір — Непалі, де височить світовий шпиль — Еверест. Як наслідок сходжень численних груп альпіністів на дах світу — кілька десятків тонн сміття та відходів людської діяльності, що здіймаються рукотворними горами серед правічних скель. За підрахунками фахівців, потрібно не один мільйон доларів, щоб очистити від бруду шлях до Евересту. Проте цим непальцям (НА ЗНІМКУ) гори сміття — прибутковий бізнес. Частенько багаті туристи з Європи та Америки кидають у тимчасових таборах як непотріб те, що має попит у місцевого населення.

РОЗПЛАТА

Застереження

Медицина має зціляти людину. Ця аксіома залишається такою у будь-якій цивілізованій державі, де існує порядок і законність, де кожна службова особа несе відповідальність за свої дії. Але часто злочинна недбалість, безвідповідальність і бездушність медиків тягнуть за собою необоротні наслідки для людини.

Один з таких фатальних випадків стався у вільнюському Республіканському центрі крові «Крауяс». Під час проведення в центрі процедури плазмоферезу 888 донорів було інфіковано вірусом гепатиту. Фахівці з республіканської клініки інфекційних захворювань і раніше помічали, що більшість із тих, хто захворював на вірусний гепатит і потрапляв на лікування до них, — колишні донори. Тому ще в 1992 році вони вирішили дослідити донорську кров у «Крауясі». Результати досліджень виявилися такі несподівані, що їм відмовилися вірити. Тому було проведене повторне дослідження. Цього разу зразки крові відправили в лабораторію медичної мікробіології одного з університетів Швеції. Тут уже довелося повірити. Загострило ситуацію і те, що заражену донорську кров не було своєчасно вилучено, і її перелили не одному десятку людей.

Міністерство охорони здоров'я Литви затвердило план ліквідації наслідків розповсюдження гепатиту серед донорів і реалізувало його своєрідно. З цими людьми особливо не церемонилися, вони більше не потрібні. За словами одного з потерпілих, їх просто вигнали з Республіканського центру крові через непотрібність і наказали звернутися до інфекційної лікарні для лікування. Донори навіть не можуть подати до суду на злочинних медиків, з вини яких їх інфіковано: немає відповідного законодавства.

Надія ДОРОНІНА.

Вільнюс.

Справи бізнесові

ДЛЯ РОЗВИТКУ НАФТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

В Алма-Аті відкрилася Міжнародна виставка з нафти й газу. Проходить вона в Казахстанському центрі ділового співробітництва, в недалекому минулому ВДНГ. Для участі в ній прибуло 250 міжнародних компаній з 25 держав. Це перша виставка, що проводиться з метою сприяння діловому розвиткові ключової галузі енергетики в Казахстані та республіках Центральної Азії. Адже відомо, що нафтові запаси тільки Казахстану було оцінено рівними за обсягом запасам Кувейту, а в сумі з нафтовим потенціалом республік Середньої Азії вони є чудовою можливістю для міжнародного ділового співробітництва та великих інвестицій. Отож організатори сподіваються, що виставки проводитимуться щорічно.

На відкритті виставки побував прем'єр-міністр республіки Сергій Терещенко, який назвав виставку великомасштабною міжнародною подією. Крім цього в Алма-Аті пройде перша в Казахстані міжнародна конференція з нафтогазових проектів та бізнесу, в якій братимуть участь президенти відомих у світі компаній «Шеврон», «Брітіш газ», «Ельф Акітен», а також представники Всесвітнього банку, департаменту торгівлі США та Міжнародної фінансової корпорації. Конференція розгляне питання перспектив бізнесу, пов'язаного з нафтогазовою промисловістю в республіці, фінансування проектів, що стосуються розвитку спільних підприємств. Два засідання конференції учасники планують присвятити перспективам розвитку нафтогазової промисловості у Каспійському регіоні.

Тетяна КОСТІНА.

Експрес-інформація

Виходимо на світовий ринок

Президент АН України Б.Патон протягом трьох днів перебував у Великобританії. Він брав участь у науковій конференції, яка відбулася у Британському інституті зварювання — TWI в Ебінгтоні (поблизу Кембріджа). На конференції, організованій спільно британськими фахівцями та Інститутом електрозварювання ім.Є.О.Патона АН України, були присутні представники таких британських корпорацій, як Брітіш Аероспейс, Брітіш Газ, Роллс Ройс, Брітіш Петролеум, а також фахівці з Франції, Швеції, Норвегії. Досягнуто домовленості про створення україно- британського науково-виробничого центру з питань зварювання.
У посольстві України в Лондоні Б.Патон зустрівся з представниками діаспори.

Обговорено перспективи співробітництва

на міжурядовій російсько-вірменській зустрічі у Москві. Члени делегацій розглянули питання об'єднання грошових систем, забезпечення поставок енергоносіїв і проведення єдиної економічної політики.

Грузинський лідер просить допомоги

Е.Шеварднадзе звернувся до урядів Росії, Вірменії і Азербайджану з проханням виділити військові контингенти для забезпечення функціонування життєво важливих для цих держав транспортних артерій. За словами Е.Шеварднадзе, нині стратегічні транспорті вузли на території Грузії заблоковані внаслідок бойових дій прихильників З.Гамсахурдіа.

Казахстан здасть в оренду космодром

Як повідомила алма-атинська газета «Експрес К», уряд Казахстану підготував проект постанови, за якою військово-космічним силам МО Росії буде здано в оренду все рухоме і нерухоме майно космодрому Байконур.

Іран стане ядерною державою

Протягом найближчих п'яти років Тегеран створить ядерну зброю, зазначив американський тижневик «Ю.С.Ньюс енд уорлд ріпорт» з посиланням на розвідувальні джерела. За даними журналу, політичне керівництво Ірану вирішило «розкласти» національну ядерну програму на кілька дрібних проектів, для здійснення цих проектів придбати на Заході технології і устаткування. До речі, такої ж стратегії дотримувався Ірак, який до війни у Перській затоці намагався створити ядерну зброю.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

Реклама

Конфлікт

«Щоб не було політики»

Так розпорядилися сучасні номенклатурники Сватового, що на Луганщині, і звільнили з роботи директора районного Палацу культури Олексія Білоцерківського, який разом з іншими чесними людьми розповів своїм землякам про справжні причини голоду в Україні у 1932-1933 роках.

Відійшов сумний ювілей — 60-річчя з часу голодомору в Україні. Люди вшановували пам'ять невинно убієнних у 33-му хто як міг. Де скромніше, де масштабніше. Але щиро. Страшний мор не обминув майже жодної оселі в українському селі, де по-насильницькому проводили колективізацію. Біль жорстокої втрати пече досі кожному.

У Сватові Луганської області теж вирішили провести вечір Пам'яті і Скорботи в районному Палаці культури. Людей обносили поминальним короваєм. Священик відправив службу. Присутні змахували непрохану сльозу, згадуючи рідних і близьких, втрачених у 33-му... Вечір пам'яті пройшов начебто добре. Та, як виявилося трохи пізніше, оргкомітет з проведення цього заходу свою думку різко змінив. Й одразу ж почав діяти.

Наступного дня директора районного Палацу культури Олексія Білоцерківського оповістили, як на екстреному засіданні оргкомітету заступник голови райдержадміністрації В'ячеслав Волков гнівно заявив, що культпрацівники не підкорилися оргкомітету, і «їх поставлять на місце». Після цього, як по команді, фінансовою діяльністю закладу культури зацікавилося контрольно-ревізійне управління. Враз виявилося, що в Палаці культури порушили положення про роботу народних колективів, працюють і за сумісництвом. Тож вийшло, що фактично незаконно у поточному році їм виплачено близько 400 тисяч карбованців. У результаті Олексія Білоцерківського звільнено з посади. Він не сумнівається, що це — помста за непокору начальству.

Голова Сватівської райдержадміністрації Анатолій Харченко стверджує, що захід відбувся, організаторам ніхто не заважав, а в конфлікті усе вирішиться почесному.

Однак, з'ясувалося, їм усе ж заважали. Нормально вести підготовку до Днів скорботи і Пам'яті у культпрацівників можливості не було. Райдержадміністрація, райрада народних депутатів ще з зими, після виходу відповідного Указу Президента, все не могли вирішити, як же саме на Сватівщині провести цей сумний ювілей. Нічого певного не дочекавшись, культпрацівники за тиждень до ювілею скорботної події виявили самостійність, як і належить ініціативним людям. Підготували програму, взявши за основу готовий сценарій, розісланий Міністерством культури, а також матеріали журналу «Українська культура».

Члени оргкомітету по проведенню річниці голодомору тим часом захотіли познайомитися поближче, кинувши мимохідь: «Щоб не було політики». Але без «політики» у тому вигляді, яким вона уявлялася оргкомітету, обійтися було просто неможливо. У сценарії згадувалися дві різні цифри ймовірно померлих під час голодомору в Україні: вісім і двадцять мільйонів. Як сказав мені один відповідальний працівник: «Ми вирішили залишити середню цифру... шість (?!) мільйонів. Та на заході, наперекір поправці оргкомітету, прозвучало і вісім, і двадцять мільйонів чоловік». Самодіяльна цензура, проте, цим не обмежилася. Із сценарію викреслили й інше. Виявляється, за словами тієї ж відповідальної особи: «У сценарії робився акцент на тому, що голодомор був запланований і що вина в ньому комуністична партія. Але ж у районі є рухівці, є комуністи. Навіщо конфронтація!» Викреслене у сценарії таки почули сватівчани, що зібралися вшанувати загиблих земляків. Адже ми повинні не тільки пам'ятати про трагічні сторінки нашої історії, але й знати, чому відбувалися минулі страхіття, щоб ніколи більше їх не повторювати.

Коли вся Україна вкрилася приспущеними національними прапорами з чорними стрічками, коли в столичному Палаці культури відбувався символічний народний трибунал над призвідцями голодомору — членами політбюро ЦК ВКП(б) на чолі зі Сталіним, Молотовим, Кагановичем, Ворошиловим, Постишевим, Ягодою, Політбюро КП(б)У, провідниками котрого були Косіор, Балицький, Любченко, у Сватові в цей час творилася своя історія. Дуже цікава і дуже показова. Тут колесо часу повертало назад — ставився хрест на пам'яті про жертви голоду-геноциду.

На підкріплення цензурного тиску враз знайшовся й кримінал — порушення фінансової дисципліни. Досі ніхто з районного начальства ніби не помічав, що у закладі культури фахівці працюють за сумісництвом... А де ж, питається, знайти тих же керівників гуртків, ансамблів тощо, у райцентрі? Чекати, поки реанімована компартія допоможе їх виховати? Так, формально суміщення посад — порушення. Але ж які зарплати у культпрацівників? Цим ніхто ніколи не клопотався. Велося, як велося. І ніхто Білоцерківському не докоряв. Навпаки — за роботу хвалили. Тепер же хвалять тільки за одну — керівництво народним театром. Бо з посади директора Палацу культури вже звільнили...

Історія ця, звісно, тільки районного масштабу. Не дай Боже її рецедивам пустити корені глибше. Починається ж усе з малого...

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганська область.

Релігія

ЦЕРКВА — РІЧ НЕЗАЙМАНА, СВЯТА

Вплив релігії на духовні й державотворчі можливості нації.

Духовність нації потребує всебічної глибокої і постійної турботи. Вся історія роду людського свідчить, що майже завжди будівничі держави досягали успіху, якщо заручалися підтримкою відповідних духовних достойників. І навпаки, релігійні рухи перекроювали політичні карти світу, валили царські й королівські трони, якщо державно-церковні протиріччя заходили надто далеко.

Наші історичні попередники чудово розуміли фундаментальну сутність релігії та її можливості в розбудові національної держави. Початок XX століття приніс могутній сплеск національних рухів. Релігіям, Церквам в Україні були присвячені цілі розділи програм та постанов. Більшість з них вважала релігію, як і освітню справу, за «річ незайману, святу», звичайно, за умови відділення держави від Церкви.

Україна в пошуку своїх етичних і життєвих орієнтацій, безперечно, і за сучасних умов спиратиметься на християнську ідею, не зважаючи на вельми широкий спектр (понад 60) релігійних вірувань. Адже майже всі вони лежать у лоні християнства, його напрямів і тлумачень.

Утвердження та ефективна розбудова самостійної Української держави можлива за умови консолідації всього суспільства з націленням його політичної волі на реалізацію національних інтересів та з максимальним використанням духовно-інтелектуальних потенцій. Одним із найнеобхідніших складників реальної консолідації нації є нейтралізація загрози сепаратистських тенденцій як в регіонах, так і серед деяких соціально-політичних прошарків суспільства. Поважну роль у цей складний і відповідальний період здатна зіграти виважена, але динамічна церковна політика в Україні з твердим усвідомленням церквами не тільки своїх конфесійних інтересів.

Не можна забувати, що вороги української нації, маніпулюючи громадською думкою та злочинно використовуючи невігластво більшості людей у сфері конфесійно-церковного устрою, спричиняють розбрат і ворожнечу всередині українського народу, поділяючи його на вірників різних церков.

Ураховуючи, що найближчим часом розбудова України значною мірою залежатиме від соціально-політичної ситуації в Росії, треба зазначити: підпорядкування Української Церкви Московському Патріархові було найбільш згубним з усіх юрисдикцій не лише у плані поневолення, а й денаціоналізації українського народу.

А тому для вироблення мобільної реалістичної політики Україна повинна одночасно і цілком завершити відрив усієї УПЦ від Московського Патріархату в найкоротші строки. Найкращим способом у цій справі є сприяння визнанню Київського Патріархату всіма православними церквами світу, а особливо Константинопольською. Під поняттям "Київський Патріархат" мається на увазі єдина соборна православна Українська церква, а не лише колишня філія РПЦ в Україні. Усвідомити необхідність якнайшвидшого єднання усіх православних повинні і УПЦ-КП, і УАПЦ.

У проведенні такої церковної політики за нинішньої ситуації, звичайно, має бути чітка визначеність, послідовність і твердість. Якщо РПЦ й УПЦ належать до однієї конфесії, а їхні статути узгоджуються з національними законодавствами і зареєструють в національних органах державної влади, то неприпустимо поширення юрисдикції однієї з них на будь-яку іншу. Не мовлячи вже про те, що суворо додержуючись духу і букви Канону, УПЦ є Церквою-матір'ю для РПЦ. Отже Україна навіть згідно з догматами і канонами Церкви має всі підстави для легітимності Київського Патріархату, що матиме неоціненне значення у справі реальної консолідації української нації та її інтеграції до цивілізованого світу.

Споконвічна природна терпимість Української церкви на відміну від загальновизнаного обскурантизму і реакційності РПЦ з утіленням незалежної діяльності своїх структур наблизить духовно-моральне оновлення її складових, а відтак і всього українського суспільства.

Україна має сприяти всіма наявними засобами, не втручаючись, звичайно, до внутрішньої діяльності Церков, становленню та зміцненню Української Православної Церкви. Це посилить тенденцію до укорінення у свідомості українського народу ідеї української державності і вже на цій основі — його консолідації.

Сергій ЗДІОРУК,
старший науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень.

Міжнаціональні відносини

ДО РІДНИХ ДЖЕРЕЛ

Створено Асоціацію болгарських національно-культурних товариств і організацій України

Власне, створення Асоціації стало підсумковим (хоча, безперечно, й основним) актом конференції представників болгарських національно-культурних товариств і організацій України, що днями відбулася в Одесі. А до цього її делегати досить активно і зацікавлено обговорили соціально-економічні й політичні аспекти життя болгар в Україні, проблеми відродження їхньої культури, мови, традицій, роль у цьому національно-культурних товариств і організацій.

Ще зовсім недавно з'явилося, здається, перше національно-культурне болгарське товариство імені Кирила і Мефодія у місті Болград, загальновизнаному центрі етнічних болгар в Україні, а нині їх уже до півтора десятка - на Одещині й Запоріжжі, Миколаївщині, у Криму, в Києві та Харкові, у ряді інших місць. Саме в товариствах, власне, й з'явилася ідея об'єднання в Асоціацію. Її підхопила редакція щотижневика «Роден край» — додатку болгарською мовою до газети «Голос України», що на кілька місяців стала своєрідним штабом з підготовки й скликання нинішньої конференції. Важливо, що створення Асоціації не було ініційоване «зверху», як це у нас нерідко бувало в недалекому минулому. Воно продиктоване, підкреслювали делегати конференції, необхідністю у скоординованих діях місцевих товариств у взаємовідносинах з державними структурами України та у зв'язках зі своєю прабатьківщиною — Болгарією, взаємообміні інформацією й набутим досвідом. Це зумовлене також потребою у фінансовій підтримці як самих товариств, так і нових національних культурно-освітніх закладів, окремих сімей і громадян, що постраждали в минулому від репресій, були насильно депортовані, а тепер повертаються до рідних країв. Насамперед навколо таких ось проблем і точилися дискусії на конференції. Йшлося про те, як ліпше їх розв'язувати, вносили конкретні пропозиції. Новостворена Асоціація береться за розв'язання названих і поки що не названих проблем, готова активно сприяти відродженню самобутності українських болгар, яких в Україні за останнім переписом — майже 250 тисяч. На плідність роботи Асоціації висловила надії, виступаючи на конференції, і Генеральний консул Болгарії в Одесі Руска Джамджієва.

Конференція прийняла статут Асоціації, обрала її координаційну раду, до якої увійшли представники від усіх фундаторів об'єднання — місцевих болгарських національно-культурних товариств і організацій України. Президентом Асоціації став Федір Каражеков, генеральний директор асоціації економічного співробітництва «Арманд» і активний прихильник духовного відродження українських болгар. Місцем функціонування Асоціації та її координаційної ради обрано Одесу.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Вернісаж новин

Спадкове лідерство

Чернігівська міська «Просвіта», яка минулого року саморозпустилася, вирішила знову відновити роботу. Просвітяни одностайно підтримали пропозицію обрати на свого ватажка онука видатного українського письменника Михайла Коцюбинського — Юлія Коцюбинського, котрий, як думає більшість, гідно продовжить справу діда, голови просвітянської громади губернського Чернігова. 14 жовтня до міської «Просвіти» записалися 92 чернігівці.

Гонорар — знедоленим дітям

Вийшла в світ і швидко розійшлася поміж читачами книга «Роздуми хірурга», написана Заслуженим діячем науки України, завідувачем кафедрою факультетської хірургії Чернівецького медичного інституту Борисом Олеговичем Мільковим. Вона передусім адресована молодим лікарям, дає їм багато професійних порад, бо автор належить до світил української хірургії, має чим поділитися зі своїми колегами. Є тут і роздуми про медичну етику.

Книга вийшла завдяки меценатській допомозі приватної фірми «Атлант». Гонорар за свою працю професор Мільков переказав Чернівецькій школі-інтернату для дітей сиріт.

Винен... автобус

Виконком Ровеньківської міськради Луганської області прийняв незвичайне рішення: вчителям, які мешкають у Ровеньках і працюють у школах навколишніх шахтарських селищ, в разі неявки на роботу через зрив графіка руху автобусів виплачувати середню заробітну плату.

Дружитимемо й через кордон

У Братиславі відбулися переговори урядових делегацій України і Словаччини. Нашу делегацію очолювали міністр внутрішніх справ Андрій Василишин та голова Комітету у справах охорони державного кордону командувач Прикордонних військ генерал-полковник Валерій Губенко. Переговори закінчилися підписанням договорів про спільний державний кордон, режим українсько-словацького кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань, а також угоди про обмін осіб через спільний державний кордон. Міністри внутрішніх справ двох країн підписали угоду про співробітництво своїх відомств. Українську делегацію прийняв голова уряду Словаччини Володимир Мечіар.

Хто підкидає зброю?

Головна команда Української народної самооборони (УНСО) розповсюдила заяву, в якій стверджує, що з метою компрометації цієї організації Служба безпеки та Міністерство внутрішніх справ України вдаються до провокацій супроти командування та членів УНСО. Зокрема, останнім часом оперативники, стверджується в заяві УНСО, підкидають зброю членам самооборони, щоб потім, пред'явивши звинувачення, у такий спосіб з ними розправлятися.

За повідомленнями наших кореспондентів С.ПАВЛЕНКА, В.БАБУХА, А.КОБЕЛЬНЮКА, Л.КОХАНЕЦЬ і В.ЛАБУНСЬКОГО.

Столичне життя

ПРИВАТИЗАЦІЯ! СКАНДАЛ!

Перший київський приватизаційний аукціон, який за задумом фонду комунального майна Київради повинен був стати хоча б маленьким кроком на шляху до ринку, викликав лише великий скандал. З'ясувалося, що продані за 50 мільярдів карбованців комісійні магазини вже мали законних власників. Вони й звернулися з позовом до арбітражного суду.

І хоч депутатська комісія Київради з економічної реформи, підприємництва і самоврядування вирішила, що приватні об'єкти сфери обслуговування будуть корисні місту, проте закон на боці трудових колективів, які їх орендують. А якщо врахувати, що в столиці майже 80 відсотків об'єктів комунальної власності орендується, то Києву приватизація не загрожує. Доти, доки Верховна Рада України не усуне суперечності у законах про оренду та про приватизацію і не внесе у них відповідні поправки.

ЩЕ ОДИН ТОРГПРЕД!

У вищих ешелонах влади ходять чутки про те, що готується призначення глави Київської міської державної адміністрації Леоніда Косаківського торговим представником України в Канаді.

Щоправда, цю чутку не підтвердили в адміністрації представника Президента.

ПОРТИК-ДОВГОБУД

Здається, портик, який споруджується біля центрального входу до поштамту (кілька років тому тут сталася трагедія: під його уламками загинули люди), впевнено переходить до розряду довгобудів. Ніби й не бозна-якої складності споруда, а будівельники ніяк не можуть її завершити. Це питання навіть стало предметом розмови на нараді у заступника глави міської державної адміністрації Віктора Величка.

Виявляється, у ході реалізації проекту портика виникло чимало ускладнень. Втрачено також технологію виготовлення оригінальних, як їх називають кияни — «пряникових», лицювальних плиток, не спрацьовують і постачальники — не вистачає граніту.

Крім того, слід розробити проект реконструкції фасадної сторони будинку, адже портик зводиться як автономна споруда.

Проте пообіцяно — наступного року будівництво портика буде закінчено.

І ЇМ ЩОСЬ ПЕРЕПАДЕ

Сотні тонн гуманітарних вантажів одержує Київ для малоімущих — багатодітних сімей, інвалідів, ветеранів війни і праці, самотніх стариків-пенсіонерів. Проте не всі вони потрапляють за адресою. Бувало, що продукти, призначені для дітей-сиріт, швидше можна було побачити у комерційних кіосках, ніж у дитячому будинку.

Нині цьому, здається, буде покладено край. При міській та районних державних адміністраціях Києва створено спеціальні комісії. Вони не лише стежитимуть за розподілом гуманітарної допомоги, а й забезпечуватимуть гласність цій справі.

ДНІПРО ВИРУЧИВ

В результаті вересневої аварії на насосно-каналізаційній станції у води Дніпра потрапила значна кількість міських стоків. Завдяки зусиллям багатьох людей її наслідки практично ліквідовані. Реконструйовано під'їзні шляхи, забетоновано частину території, побудовано нову систему стоків, що убезпечить у випадку великих опадів від затоплення насосних агрегатів. Нині станція працює на повну потужність.

Здійснено аналіз дніпровської води — вона чиста. Цікаво, що ріка сама нейтралізувала ту частину каналізаційних стоків, які потрапили в Дніпро під час аварії.

Валентина ПИСАНСЬКА,
власний кореспондент газети по Києву і Київській області.

Телефон корпункту у Києві: 228-33-24.

БЕЗ НАЛЕЖНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НЕ БУДЕ ДЕРЖАВИ

Останні події в Україні та за її межами змушують Верховну Раду, керівництво нашої держави, політичні та громадські об'єднання привернути увагу до негайного розв'язання проблем національної безпеки України. Настав час реально зважити, що ми можемо протиставити внутрішній та зовнішній загрозі життєво важливим інтересам особистості, суспільства, держави, котра не є щось абстрактне, примарне, як це здавалося зовсім нещодавно. Міркуваннями з цього приводу ділиться виконувач обов'язків Секретаря Ради національної безпеки при Президенті України Валерій КАРТАВЦЕВ.

— Сьогодні, мабуть, ні в кого немає сумніву, що на процес нашого державотворення деструктивно впливає ціла низка як внутрішніх, так і зовнішніх чинників.

По-перше, дедалі частіше виявляються зовнішні загрози суверенітету держави, пов'язані з територіальними домаганнями до України. До них приєднуються і внутрішні чинники, а саме, діяльність сепаратистських сил.

По-друге, неухильно посилюється загроза стабільності суспільства, що зумовлена зростанням соціальної напруженості, погіршанням криміногенної обстановки, різким падінням життєвого рівня людей. Без усунення цих чинників неможливо досягти будь-яких позитивних результатів у розбудові незалежної держави і створенні умов для самозбереження та поступу народу України в здоровому природному середовищі, матеріальному добробуті, демократичному суспільстві.

По-третє, реальною загрозою для майбутнього України є негативні процеси в економіці.

Об'єктивно є ще ціла низка серйозних загроз національним інтересам, що істотно обмежує можливості соціально - економічного розвитку країни і є значною перешкодою для задоволення нагальних потреб людини та суспільства. Все це і дає підстави для тривоги за стан національної безпеки України. У цьому зв'язку Верховна Рада і має розглянути таке питання на своєму засіданні.

Порушена проблема дуже складна і багатосистемна. Але, на мій погляд, увагу треба зосередити на головному — створенні цілісної системи національної безпеки України.

— Тут, Валерію Степановичу, постає закономірне запитання: що це за система, у чому її якісна відмінність від тієї, яку сьогодні створюють державні органи, насамперед правоохоронні, силові, котрим, як кажуть, на роду написано займатися цими проблемами?

— Загрози національним інтересам мають комплексний характер і позначаються, як правило, на багатьох сферах життя суспільства. А тим часом заходи щодо нейтралізації загроз або зменшення їх рівня, що їх вживають міністерства і відомства, часто нескоординовані, відокремлені. Така практика вимагає не тільки залучення значних сил, великих матеріальних і фінансових затрат, а й малоефективна. Крім того обмежені можливості окремих державних органів, неузгодження їхніх дій не завжди дозволяють сповна мобілізувати можливості держави на захист її національних інтересів.

Отже, потрібна цілісна збалансована система захисту людини, суспільства та держави, котра грунтувалася б на скоординованій державній політиці гарантування національної безпеки. Налагодити комплексне розроблення такої політики і її ефективне втілення в життя здатний державний орган з відповідними цільовою спрямованістю і належними повноваженнями, незалежний від міністерств і відомств.

Як засвідчує досвід провідних країн світу, таким органом є Рада національної безпеки. В Україні таку Раду створено за Указом Президента України в липні 1992 року з метою формування і реалізації політики у сфері захисту життєво важливих інтересів нашої держави, гарантування її національної безпеки. До складу Ради входять керівники відповідних міністерств та відомств, інші службові особи. Вона є консультативно-дорадчим органом при Президентові України. За порівняно невеликий час існування Рада вже зробила певний внесок у створення системи національної безпеки.

— Якщо до складу Ради входять керівники відповідних міністерств і відомств, то кожен з них так чи інакше намагається відстоювати інтереси очолюваного ним державного органу. Отже, потрібен досконаліший механізм прийняття таких рішень. Яким ви його бачите?

— Безперечно, що міністерства та їхні керівники беруть безпосередню участь у цьому процесі. Проте об'єднати їхні спільні зусилля для інтегрованого пророблення питань національної безпеки, на мій погляд, має спеціальний професійний орган — апарат Ради національної безпеки. Апарат на підставі інформації відповідних міністерств та відомств і за безпосередньої їхньої участі виявляє можливі загрози національним інтересам України, аналізує та класифікує їх, прогнозує варіанти розвитку подій, можливі наслідки і ступінь їх впливу на рівень національної безпеки держави. На основі такого аналізу апарат розробляє для членів Ради пропозиції щодо конкретних заходів на захист національних інтересів, щодо раціональних шляхів виходу з можливих кризових ситуацій та напрямів внутрішньої і зовнішньої політики у питаннях національної безпеки. На підставі цих матеріалів Рада приймає відповідні рішення. Такий підхід до роботи перевірено світовою практикою.

— Гаразд, припустимо, Рада національної безпеки отримала великі повноваження, кошти, солідний апарат. Що далі, як за нинішніх умов розв'язувати весь цей складний комплекс питань гарантування належного рівня національної безпеки України?

— Створення надійної системи забезпечення національної безпеки — складний і досить тривалий процес. Практичне державотворення у цьому плані потребує глибоких теоретичних розробок. А тому треба об'єднати потенціал спеціалізованих науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів і доручити, як на мене, координувати дослідження з цих питань національному інститутові стратегічних досліджень.

Але вже сьогодні у створенні цілісної системи національної безпеки України з'явилися проблеми, котрі відкладати не можна. Їхньому розв'язанню має сприяти комплекс послідовних заходів та дій, у тому числі — на рівні Верховної Ради.

По-перше, потрібно на політичному рівні визначити концептуальні засади національної безпеки, зокрема загальні принципи, принципи формування і проведення політики національної безпеки, визначити цілі і завдання системи такої безпеки, а також шляхи, методи та засоби їх досягнення і виконання.

По-друге, крім концептуальних визначень, політика національної безпеки потребує нормативної бази — розроблення і підтримки в належному стані сукупності законів, що спрямовані на створення необхідних умов захисту національних інтересів у різних сферах суспільного життя. Насамперед йдеться про потребу розробити і прийняти Закон «Про національну безпеку України».

По-третє, необхідні заходи організаційного характеру. Прийняття Верховною Радою рішення про створення Ради національної безпеки і затвердження відповідного Положення. Це дало б можливість Раді національної безпеки функціювати на новій правовій основі до прийняття Закону «Про національну безпеку України», діяти ефективніше за складних умов розбудови незалежної держави. Без реалізації цих заходів неможливо побудувати надійну систему національної безпеки нашої держави і захистити життєво важливі інтереси особи, суспільства та України.

Підготував Анатолій БЕНЬ.

Юридична консультація

Важко бути родичем

Чув, що колись було заборонено працювати родичам в одній установі. Чи діє сьогодні ця заборона?

С. ПОДЮК.

Київ.

Звернувшись до Міністерства праці, редакція одержала відповідь: постанова Ради Народних Комісарів УРСР від 4 червня 1933 року «Про сполучення посад та службу родичів в установах, підприємствах та організаціях усуспільненого сектора» чинна на території України й сьогодні.

Зокрема, пункт 16 цієї постанови (в редакції від 3 листопада 1980 року) передбачає, що «забороняється сумісна служба на одному і тому ж підприємстві, в установі, організації осіб, які перебувають між собою в близькому спорідненні чи свояцтві (батьки, подружжя, брати, сестри, сини, дочки, а також брати, сестри, батьки і діти подружжя), якщо їх служба зв'язана з безпосередньою підпорядкованістю одного з них іншому».

Пунктом 17 цієї постанови для окремих категорій працівників (фахівців сільського господарства, які працюють в радгоспах та інших державних сільгосппідприємствах; особам, які займають безпосередньо підпорядковані та підконтрольні виборчі посади; артистів, художників, музикантів державних театрів, художніх колективів та студій; наукових та педагогічних працівників тощо) встановлюється виняток з правила, зазначеного в пункті 16.

Крім того, передбачається включення зазначеної норми до Кодексу законів про працю України.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Спорт

НА АРЕНАХ КРАЇНИ І СВІТУ

КІКБОКСИНГ. 26-річний харківський студент, чемпіон світу у вазі 62,5 кг за версією ВАКО Олександр Бассарт, перемігши нокаутом Паскаля Делімонта з Бельгії, став чемпіоном Європи з кікбоксингу. Це сталося в четвертому раунді поєдинку, який входив до програми свята кікбоксингу на арені цирку в Харкові. Організатори змагань — ФК «Металіст» (президент Ю. Дрозник) та Всеєвразійська федерація кікбоксингу (віце-президент А. Чистов).

ВОЛЕЙБОЛ. Кубок Європейської конфедерації. Чоловіки. «Стяуа» (Румунія, Бухарест) — «Торпедо» (Україна, Одеса) — 2:3. Перший матч також виграли одесити — 3:0. Вони й вийшли до наступного кола змагань.

ХОКЕЙ. Чемпіонат МХЛ. «Пардаугава» — «Металург» Мг — 6:7, «Торпедо» НН — «Металург» Нк — 2:3.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311199.

1, 4, 5 і 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».